

Kraków, 14.10.2019

dr hab. inż. Michał Ciach, prof. UR

Katedra Bioróżnorodności Leśnej,
Wydział Leśny, Uniwersytet Rolniczy
al. 29 Listopada 46, 31 – 425 Kraków
e-mail: michal.ciach@urk.edu.pl

O C E N A

**osiągnięcia naukowego oraz istotnej aktywności naukowej dra Jakuba Gryza
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk leśnych, dyscyplinie leśnictwo**

Recenzja osiągnięcia naukowego oraz pozostałej aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej dra Jakuba Gryza w związku z wszczęciem postępowania habilitacyjnego została sporządzona na podstawie pisma Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa w Sękocinie Starym z dnia 18 września 2019 (RN-0000-472/2019), poprzedzonego decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 02 września 2019 (BCK-III-L-10785/2019), na mocy której zostałem powołany w skład komisji habilitacyjnej kandydata w charakterze recenzenta. Recenzję wykonano na podstawie analizy przygotowanej przez Habilitanta i przekazanej mi dokumentacji, zawierającej m. in. wniosek kandydata, odpisy dyplomów, osiągnięcia naukowe pt. „Funkcjonowanie populacji drapieżnych ptaków w zmieniającym się środowisku”, autoreferat, wykaz publikacji wraz z opisem dorobku dydaktycznego i organizacyjnego oraz oświadczenia współautorów publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego.

Dr Jakub Gryz swoją pracę magisterską pt. „Ekologia populacji jastrzębia *Accipiter gentilis* (Linnaeus, 1758) w Lasach Rogowskich” obronił na Wydziale Rolnictwa i Biologii SGGW w Warszawie, uzyskując w roku 2003 tytuł zawodowy magistra biologii. Habilitant pracę doktorską pt. „Środowiskowe uwarunkowania składu pokarmu i parametrów rozrodu puszczyka *Strix aluco* Linnaeus, 1758” obronił na Wydziale Leśnym SGGW w Warszawie,

uzyskując w roku 2010 stopień doktora nauk leśnych. Obie prace zostały wykonane pod opieką Prof. Jacka Goszczyńskiego. Dr Gryz od roku 2007 do chwili obecnej związany jest zawodowo z Instytutem Badawczym Leśnictwa w Sękocinie Starym. Głównym wątkiem działalności naukowej Kandydata jest ekologia ptaków drapieżnych, choć do podejmowanych tematów należą także zagadnienia z zakresu teriologii, w tym chiropterologii, entomologii, gospodarki łowieckiej oraz faunistyka.

Ocena osiągnięcia naukowego

Na osiągnięcie naukowe Habilitanta składa się pięć prac opublikowanych w latach 2018-2019. Jedna praca pochodzi z czasopisma indeksowanego w Journal Citation Reports (Polish Journal of Ecology), natomiast cztery pozostałe prace ukazały się w czasopismach nie posiadających w okresie publikacji współczynnika wpływu. Wg informacji przedstawionych przez Habilitanta sumaryczny impact factor całego cyklu publikacji stanowiących osiągnięcie wynosi 3,744, a suma punktów wg wykazu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wynosi 103. Jednakże przedstawione wartości są w zasadniczej części szacunkami Habilitanta. Liczba cytacji prac wchodzących w skład osiągnięcia, która byłaby najlepszym parametrem oceny rangi publikacji, jest niska, co jest jednak powodowane niedawnym ich ukazaniem się.

We wszystkich pracach stanowiących osiągnięcie Habilitant jest pierwszym autorem, a Jego wkład w powstanie poszczególnych publikacji jest szacowany na 70-80%. Udział Habilitanta w powstaniu przedmiotowych prac jest merytorycznie znaczący i obejmuje planowanie oraz wykonanie badań terenowych, prace laboratoryjne, analizy statystyczne danych oraz przygotowanie maszynopisów. Pod względem tematyki przedstawiony do oceny cykl prac należy uznać za spójny tematycznie, w którym motywem wiodącym są zmiany liczebności i parametrów rozrodu oraz ekologia żerowania ptaków drapieżnych.

W pierwszej z przedstawionych prac Habilitant prezentuje w przeważającej mierze opisowe informacje o zmianach zagęszczenia, produktywności oraz składu pokarmu krogulca *Accipiter nisus* w Lasach Rogowskich (Gryz & Krauze-Gryz 2018). Druga praca wskazuje na możliwość istnienia pośredniego związku między epidemią afrykańskiego pomoru świń (ASF), prowadzącą do zmian podaży padliny w środowisku, a dynamiką populacji, parametrami rozrodu oraz składem pokarmu kruk *Corvus corax* (Gryz & Krauze-Gryz 2019). Praca sugeruje, że obserwowany do niedawna wzrost populacji gatunku był związany z wysoką dostępnością martwych zwierząt i zakończył się wraz z pojawieniem się ASF i związanym z tym faktem wprowadzeniem procedur bioasekuracyjnych, prowadzących do

ograniczenia ilości dostępnej w środowisku padliny. W trzeciej pracy Habilitant analizuje zmiany zagęszczenia, produktywności oraz składu pokarmu jastrzębia *Accipiter gentilis* w Lasach Rogowskich (Gryz & Krauze-Gryz 2019). Wyniki prac sugerują, że jedną z przyczyn zmian liczebności i diety badanego gatunku jest spadek dostępności pokarmu antropogenicznego, tj. gołębi i drobiu. Czwarta praca analizuje zmiany zagęszczenia, produktywności oraz składu pokarmu myszołowa *Buteo buteo* w Lasach Rogowskich (Gryz & Krauze-Gryz 2019). Wyniki prac sugerują, że jedną z przyczyn zmian liczebności gatunku może być konkurencja z jastrzębiem. Intrygującym wynikiem jest także spadek udziału normików w diecie myszołowa przy jednoczesnym wzroście udziału myszy z rodzaju *Apodemus*. W piątej publikacji Habilitant analizuje zmiany liczebności puszczyka *Strix aluco* w Lasach Rogowskich (Gryz et al. 2019).

Przedstawione prace są dość schematyczne i w znacznej części mają charakter dokumentacyjny. Część wniosków podsumowujących, jakie są zawarte w Autoreferacie, nie znajduje oparcia w danych prezentowanych w publikacjach stanowiących osiągnięcie. Zastanawiająca jest konkluzja „Warto podkreślić, że gospodarka leśna prowadzona na terenie badań nie miała istotnego negatywnego wpływu na badane populacje”, gdyż Habilitant w przedstawionych pracach nie analizował wpływu gospodarki leśnej na badane gatunki. Podobne zastrzeżenia budzą stwierdzenia takie jak „przebudowa drzewostanów (...) wydaje się być zjawiskiem korzystnym” oraz „drzewostan modrzewiowy jest bezpieczniejszym miejscem na budowę gniazda niż sosnowy”. Wyniki badań zawarte w przedstawionym osiągnięciu nie wydają się dawać podstawy do takiego wnioskowania.

Podsumowując stwierdzam, że przedstawione do oceny publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego Habilitanta pt. „Funkcjonowanie populacji drapieżnych ptaków w zmieniającym się środowisku” są opracowaniami oryginalnymi i stanowią istotny wkład w rozwój nauki. Przeprowadzone badania poszerzają wiedzę w zakresie dynamiki populacji i ekologii ptaków drapieżnych. Przedstawione osiągnięcie naukowe spełnia w związku z powyższym wymagania ustawowe stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego i oceniam je pozytywnie.

Ocena istotnej aktywności naukowej

Sumaryczny dorobek naukowy dra Jakuba Gryza składa się z 66 publikacji, z czego 22 prace zostały opublikowane w czasopismach indeksowanych w Journal Citation Reports, włączając w to publikacje składające się na osiągnięcie naukowe. Sumaryczny impact factor czasopism w jakich ukazały się publikacje Habilitanta wynosi 24,904 (wliczając w to

publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego) i 21,16 (bez publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego). Łączna liczba punktów uzyskanych za publikacje wynosi 797 (wliczając w to punkty za publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego) i 694 (bez punktów za publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego). Należy jednak zaznaczyć, że są to wartości w części przybliżone, oparte o szacunki Habilitanta. Wśród prac, po wyłączeniu publikacji składających się na osiągnięcie naukowe, na uwagę zasługują publikacje dotyczące wpływu psów i kotów na populacje zwierząt dziko żyjących. Łączna liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science wynosi 110 (baz autocytoowań), natomiast wartość indeksu Hirscha to 8 (nie wiadomo jednak czy wartość ta pomija autocytoacje).

Wyniki swoich badań dr Jakub Gryz prezentował w formie 29 wystąpień lub posterów na konferencjach naukowych – krajowych i międzynarodowych. Ponadto Habilitant brał czynny udział w organizacji dwóch konferencji (X Ogólnopolskiej Konferencji Teriologicznej oraz XV Konferencji Aktywne Metody Ochrony Przyrody w Zrównoważonym Leśnictwie). Dr Gryz recenzował dotychczas 21 maszynopisy, w tym dziewięć maszynopisów dla redakcji czasopism uwzględnionych w Journal Citation Reports. Wśród osiągnięć Habilitant wymienia kierowanie lub udział w 18 projektach badawczych, głównie krajowych lub mających charakter lokalny (granty wewnętrzne i statutowe). Ponadto Habilitant wymienia również współautorstwo dziewięciu opracowań o charakterze ekspertyz i inwentaryzacji. Habilitant nie przedstawia informacji na temat odbytych zagranicznych staży naukowych lub wizyt studyjnych.

W okresie studiów doktoranckich, a także po ich zakończeniu dr Gryz prowadził liczne kursy (kameralne i terenowe) ze studentami Wydziału Leśnego, Rolnictwa i Biologii, Międzywydziałowego Studium Ochrony Środowiska, Międzywydziałowego Studium Biotechnologii. Działalność dydaktyczna i popularyzatorska obejmowała także recenzowanie lub opiekę promotorską nad pracami dyplomowymi, szkolenia i warsztaty, udział w audycjach medialnych oraz autorstwo kilku artykułów popularnych. Za działalność naukową Habilitant został siedmiokrotnie nagrodzony przez Dyrektora Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Podsumowanie

Stwierdzam, że przedstawione mi do oceny osiągnięcie naukowe oraz pozostała aktywność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna dra Jakuba Gryza spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego zapisane w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o

stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789) oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2016 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1586). W związku z tym pozytywnie opiniuję wniosek o nadanie drowi Jakubowi Gryzowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk leśnych, dyscyplinie leśnictwo.

Dr hab. inż. Michał Ciach, prof. UR